

Геращенко Вікторія Ігорівна,
студентка 4 курсу навчально-
наукового інституту права та
психології Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент **Нескороджена Л.Л.**

ДОЦІЛЬНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІСНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН

Сьогодні в Україні виникає безліч питань, пов'язаних з недосконалістю податкового законодавства, високим оподаткуванням, негнучкою системою управління. Вільні економічні зони - це те, що може поліпшити дію цих факторів. Їх функціонування орієнтоване на розвиток підприємницької діяльності у певному регіоні, наданням податкових та інших пільг підприємствам, які діють

на території зони. Це дасть змогу підприємствам знизити ціни на свою продукцію, внаслідок чого дасть можливість підприємствам, які діють в інших регіонах і пов'язані з підприємствами вільної економічної зони економічними зв'язками, також знизити ціну на свою продукцію, але при цьому зберегти суму податків, які сплачуються, на тому ж рівні. Саме зниження цін зробить продукцію більш конкурентоздатною. Свою ефективність вільні економічні зони довели у багатьох країнах світу. При створенні цих зон на території України, корисним для нашої країни може стати досвід США та країн Центральної та Східної Європи.

Закон України “Про загальні засади створення і функціонування (спеціальних) вільних економічних - зон” - основний законодавчий акт, згідно з яким вільна (спеціальна) економічна зона являє собою частину території України, на якій встановлюються і діють спеціальний правовий режим економічної діяльності та порядок застосування дії законодавства України. На території вільної (спеціальної) економічної зони запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови економічної діяльності національних та іноземних юридичних і фізичних осіб. Цей закон один з головних, що регулює функціонування спеціальних (вільних) економічних зон на території України.

Відповідно до ст. 3 ЗУ «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» можуть створюватись такі типи ВЕЗ:

- вільні митні зони і порти;
- експортні, транзитні зони;
- митні складим;
- технологічні парки ;
- технополіси;
- комплексні виробничі зони;
- туристсько-рекреаційні, страхові, банківські зони тощо.

Деякі зони можуть поєднувати у собі функції, властиві різним зазначеним типам вільних економічних зон.

Згідно ст.5 ЗУ «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» спеціальні (вільні) економічні зони створюються Верховною Радою України за ініціативою Президента України, Кабінету Міністрів України або місцевих Рад народних депутатів України та місцевої державної адміністрації. У вільних (спеціальних) економічних зонах створюються сприятливі валютно-фінансові умови для розвитку банківсько-кредитної системи, страхування та система державного інвестування.

Вільні економічні зони довели свою ефективність у багатьох країнах світу, але в Україні цей досвід не може бути використаний повною мірою.

Такі фактори, як: відсутність досвіду роботи у спеціальних економічних зонах; недосконалість нормативної бази у цій сфері; великий ризик, коли через політичні зміни можуть змінитися умови функціонування вільної економічної зони, які можуть негативно вплинути на діяльність та подальших розвиток вільних економічних зон на території України.